

Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 334 13 40

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 79, augustus 2000

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

Corridor excursie

Op zaterdag 7 oktober a.s. organiseert onze vereniging een busexcursie door een gedeelte van de 'Corridor', de opmarsweg van het Britse 30e Legerkorps door Brabant, die bekend zou worden als Hell's Highway, en waarlangs de doelen lagen die moesten worden veroverd door de Amerikaanse 101e en 82e Airborne Divisies. De tocht zal worden geleid door ons lid Jacques Haegens. Hij zal tijdens de rit en op een aantal geselecteerde excursie-punten uitleg geven.

Het programma ziet er als volgt uit:

9.00 uur: Vertrek van de bus vanaf het parkeerterrein bij de Goede Herderkerk in Oosterbeek, oostelijk van het Airborne Museum, naar Neerpelt in België. Onderweg wordt kort gestopt in Grave, waar deelnemers uit Zuid-Nederland eventueel kunnen opstappen. Deze opstapplaats is het parkeerterrein bij het busstation voor 'Het Wapen van Grave', aan de N324, aan de zuidzijde van de Maasbrug.

11.00 uur: Aankomst in Neerpelt en begin van de tocht over Hell's Highway. Excursie-punten zijn o.a. de brug over het Schelde-Maaskanaal, de markt in Valkenswaard (tevens koffiestop), de brug over het Wilhelminakanaal in Son, en het Joe E. Mann monument in Best.

Ca. 13.00 - 14.00 uur: Lunch in Best.

14.00 uur: Vertrek voor het tweede deel van de excursie, met bezoeken aan o.a. de landingsterreinen ten noordwesten van Son, het monument voor de 501st Parachute Infantry in Eerde, de brug over de Zuid-Willemsvaart in Veghel, en de Maasbrug in Grave. Indien de tijd het toelaat, zal ook een bezoek worden gebracht aan de (voormalige) sluisbrug in Heumen.

De kosten voor deelname bedragen f 75,- per persoon. Hiervoor krijgt u de bustocht, de lunch en de excursies. Dit bedrag kan worden overgemaakt op postgironummer 4403641 van de Vereniging Vrienden, onder vermelding van 'Corridor excursie'. Dit bedrag moet uiterlijk op 20 september a.s. binnen zijn. Inschrijvingen worden behandeld in volgorde van binnenkomst. Er zijn maximaal 48 plaatsen beschikbaar. U krijgt bericht wanneer u mee kunt. Wilt u zo

vriendelijk zijn op uw girokaart te vermelden of u in Grave wilt opstappen?

Het monument van de Amerikaanse 501st Parachute Infantry in Eerde staat op een van de plekken die bezocht zullen worden bij de 'Corridor excursie' op 7 oktober a.s.

(foto Eugène Wijnhoud)

Oproep aan leden in Engeland

Er zijn plannen om in juni 2001 in Oosterbeek een thema-weekend over de Slag om Arnhem te organiseren, speciaal voor onze leden uit het Verenigd Koninkrijk. Voor twee achtereenvolgende dagen, bijvoorbeeld een vrijdag en een zaterdag, wordt een programma samengesteld, dat waarschijnlijk zal bestaan uit een bus- en wandelexcursie, een lezing, een bezoek aan het Airborne Museum onder leiding van Engels sprekende gidsen, en een diner. Het geheel zal worden georganiseerd door onze vertegenwoordiger in Engeland, Niall Cherry, in samenwerking met de excursie-commissie van de Vereniging Vrienden. De overtocht naar Nederland en overnachtingen in Oosterbeek of omgeving dienen door de deelnemers zelf te worden geregeld, hoewel hierbij, indien nodig, vanuit Nederland assistentie kan worden verleend. De uitvoering van dit plan hangt uiteraard af van een voldoende aantal deelnemers. Daarom verzoeken wij

leden in het Verenigd Koninkrijk die in principe belangstelling hebben voor een dergelijk themaweekend in Oosterbeek, contact op te nemen met Niall Cherry, 3 Church Road, Warton, Lancs, PR4 1BD, UK. Telefoon thuis 01772632764 en op het werk 01772854593, e-mail Niall.Cherry@bae.co.uk. Wij zullen u op de hoogte houden van de resultaten.

Herdenkingsenvelop 2000

De traditionele herdenkingsenvelop van het Airborne Museum heeft dit jaar als thema het monument voor de Air Despatchers. Deze envelop is de vijfde in de serie 'Monumenten van de Slag om Arnhem'. Vanaf 17 september a.s. is hij voor f 7,- te koop in 'Hartenstein'. Hij kan ook worden toegestuurd. Hiervoor dient u f 8,50 over te maken op gironummer 4184300 t.n.v. het Airborne Museum in Oosterbeek, onder vermelding van 'Envelop 2000'. Enveloppen van de voorgaande jaren zijn nog in een beperkte mate verkrijgbaar in het museum. Zie ook de website www.airbornemuseum.com.

Bijzonder fotoboek geschenken

Via Wybo Boersma is het Airborne Museum in het bezit gekomen van een vrijwel gaaf exemplaar van een fotoboek over de Slag om Arnhem, dat werd samengesteld in het najaar van 1944. Hiervan werden slechts tien exemplaren vervaardigd op fotopapier, en dit gebeurde door de Foto Afdeling van de 1st British Airborne Division. Het boek bevat hoofdzakelijk afbeeldingen die in september van het genoemde jaar werden gemaakt door de fotografen van de Army Film and Photographic Unit.

Portemonnee terug

Jaren geleden ontving het museum de portemonnee die oorspronkelijk had toebehoord aan soldaat Edward Emmanuel Hird, die diende bij het 1st Battalion The Border Regiment. Hird sneuvelde op 23 september 1944, maar zijn stoffelijke overschot is nooit gevonden. Toen bleek dat zijn moeder nog leefde, kon de portemonnee door de bemiddeling van de Britse ambassade enkele jaren geleden aan haar worden geven. Toen zij onlangs overleed, besloot de familie dat dit persoonlijke souvenir weer terug moest naar het Airborne Museum. En aldus geschiedde. (W. Boersma)

Gevechtsmes met inscriptie

Het Airborne Museum heeft onlangs door ruiling een bijzonder exemplaar van de Fairbairn-Sykes Commando dolk aan haar collectie kunnen toevoegen. Deze dolk met koperen heft heeft oorspronkelijk toebehoord aan kapitein C.C. Chidgey, plaatsvervangend commandant van de 1st Airborne Ordnance Field Company, Royal Army Ordnance Corps. Hij had in Engeland bij de REME zijn naam in de dolk

laten graveren.

Kapitein Chidgey raakte tijdens de Slag om Arnhem zwaar gewond, en werd krijgsgevangen gemaakt. Hij kan zich niet herinneren waar hij het mes is kwijt geraakt, in Engeland of tijdens de Slag om Arnhem.

'Getuigen van de Slag'

Van 25 november 2000 tot 18 februari 2001 wordt in het Airborne Museum een kleine tentoonstelling gehouden onder de titel 'Getuigen van de Slag'. Na het succes van de expositie 'Graven in het verleden' in 1999, wil het museum ook dit jaar de winter-tentoonstelling inrichten in samenwerking met leden van de Vereniging Vrienden. Velen van hen bezitten voorwerpen, documenten en foto's, vaak met een verhaal erachter, die bijna nooit iemand te zien krijgt. 'Hartenstein' wil deze mensen graag de gelegenheid geven met dit materiaal naar buiten te treden.

In 1999 was er veel belangstelling om aan de expositie mee te werken, en het bestuur van de Stichting Airborne Museum gaat ervan uit dat dit deze keer weer het geval is. Wie mee wil werken aan de aanstaande tentoonstelling, en materiaal beschikbaar wil stellen, kan contact opnemen met W. Boersma, telefoon (privé) 0318 639633, e-mail w.boersma@wxs.nl of overdag in het museum (026 3337710). (W. Boersma)

Expositie 2001

Er zijn plannen om de traditionele tentoonstelling in het Airborne Museum volgend jaar te wijden aan 'De Royal Engineers van 1st Airborne Division'. Ons lid Patrick Pronk wees ons erop dat deze eenheid in 2001 haar 60-jarige bestaan viert. Patrick werkt momenteel aan een boek over de Airborne Engineers, dat vermoedelijk in september volgend jaar zal verschijnen, en hij heeft reeds zijn medewerking aan de expositie toegezegd. Leden die eveneens aan de samenstelling en opbouw hiervan willen meewerken, of materiaal, foto's en/of documenten ter beschikking willen stellen, kunnen contact opnemen met ondergetekende. (W. Boersma)

Fout

Door een betreurenswaardig misverstand tussen de drukker en de uitgever, was de kwaliteit van de vorige editie van onze Nieuwsbrief niet helemaal van het niveau dat u van ons gewend bent. Met name waren de pagina's niet in de volgorde gedrukt, gesneden en gevouwen zoals had mogen worden verwacht. De redactie biedt u daarvoor excuses aan.

Registratie van museum objecten

Museummedewerker Roland Boekhorst heeft samen met de vrijwilligers Theo Diepenbroek en Jaap Jansen alle voorwerpen in het depot van het Airborne Museum geregistreerd. In totaal bleken daar ca. 2700

objecten te worden bewaard.

Momenteel zijn ze bezig met het registreren van alle voorwerpen die in het museum worden tentoongesteld. De verwachting is dat het project in de loop van dit jaar kan worden afgerond.

'Red Berets and Red Crosses' (II)

In september 1999 werd mijn boek 'Red Berets and Red Crosses' gepresenteerd, en iets meer dan zeven maanden later was de eerste druk uitverkocht. Ook voor de tweede editie is veel belangstelling, en deze is o.a. te koop in de winkel van het Airborne Museum. Een van de aardigste brieven die ik naar aanleiding van de publicatie ontving, was van de Arnhem-veteraan Roland MacFarlane, die mij een zeer interessant verhaal vertelde. Roland was als lid van het Royal Army Medical Corps toegevoegd aan het Hoofdkwartier van 1st Airborne Corps van generaal Browning. Hij vertrok op 17 september 1944 per glider van het vliegveld Harwell met als bestemming Groesbeek. Hij bereikte Nederland die dag echter niet, omdat het zweefvliegtuig een noodlanding moest maken bij het plaatsje Melksham in Wiltshire. In een plaatselijke krant werd gemeld dat, nadat de glider perfect was geland in een veld vlakbij een dorp, een aantal soldaten met volle bekapping uitstapte. Staande bij het toestel rookten ze een sigaret, terwijl een politiekordon nieuwsgierige toeschouwers op een afstand moest houden.

Roland was zo vriendelijk mij zijn album uit te lenen, dat hij kort na de oorlog samenstelde. Daarin schrijft hij dat de lading van de Horsa bestond uit een jeep, een aanhangwagen, twee motorfietsen, negen man met een complete uitrusting, plunjezakken, slaapzakken, en een grote hoeveelheid voedsel en medische voorraden.

Iemand heeft een foto van de Horsa gemaakt, die hierbij is afgedrukt. Het lijkt er op alsof het in de krant genoemde politiekordon slechts bestond uit de lokale politieagent, en dat slechts één burger was komen kijken, hetgeen overeenkomt met Rolands verhaal. Hij zei ook dat na het uitladen van de jeep, de slaapzakken boven op de aanhangwagen werden geladen en vastgebonden. Op de foto is de volgeladen aanhangwagen duidelijk te zien.

Roland vertrok op een dag later opnieuw naar Nederland, maar in plaats van bij Nijmegen landde hij in de buurt van Renkum. Daar aangekomen vroeg hij zich vervolgens af wat hij moest doen, en uiteindelijk kwam hij terecht in hotel de Tafelberg, waar hij zich de rest van de slag heeft nuttig gemaakt. Maar dat is een ander verhaal.

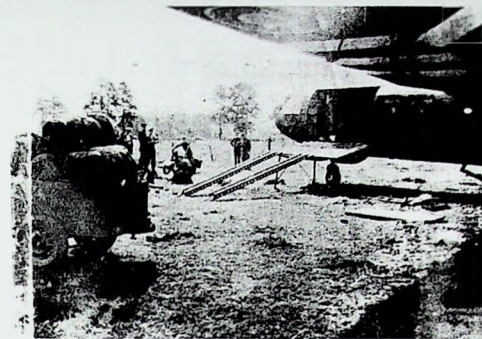
Graag zou ik in contact willen komen met mensen die meer informatie hebben over deze vroegtijdig neergekomen glider. Wie waren bijvoorbeeld de gliderpiloten, en wie waren de andere passagiers? Op de achterkant van de foto staat een stempel van 'No. 1 Mobile Photographic Enlargement Section (Airborne)'. Weet iemand iets over deze eenheid?

Verder is nieuwe informatie binnengekomen over de in hotel Schoonoord genomen Duitse foto van Brits medisch personeel, dat, na de beëindiging van de

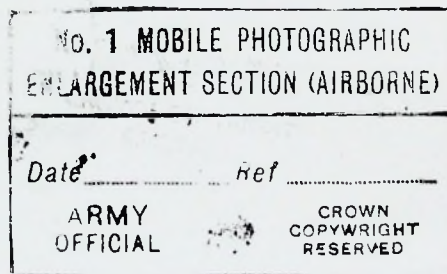
strijd op 26 september 1944, is gefotografeerd, staande rond een piano. We komen hier in een van de volgende nieuwsbrieven op terug.

Ook aan een ander onderwerp uit de geschiedenis van het Royal Army Medical Corps in Arnhem wordt gewerkt, namelijk de moord op Brian Brownscombe. Ons lid Bob Gerritsen uit Duiven heeft het plan om hierover een boekje uit te geven.

(Niall Cherry)

De Horsa glider die op 17 september 1944 een vroegtijdige landing maakte bij het dorp Melksham in Engeland. (foto via Niall Cherry)

Het stempel op de achterzijde van de foto van de Horsa. Wie weet iets over deze eenheid? (foto via Niall Cherry)

Pegasus Wandeltocht

In tegenstelling tot wat in de bijgevoegde folder van de Stichting Airborne Herdenkingen staat, wordt op 28 oktober a.s. (en niet een week eerder) in de omgeving van Bennekom en Renkum voor de 17e keer de Pegasus Wandeltocht gehouden. Deze volgt voor een groot deel de route die in de nacht van 22 op 23 oktober 1944 werd afgelegd tijdens operatie Pegasus I, waarbij een groot aantal geallieerde militairen met behulp van het Nederlandse Verzet over de Rijn wist te ontsnappen.

Voor informatie en inschrijving kunt u bellen naar het VVV: 0318 614444.

Battlefield tour

Op zaterdag 9 september a.s. organiseert het Airborne Museum weer een algemene battlefield tour over de voormalige slagvelden. Deelname is voor iedereen mogelijk. De kosten bedragen f 55,- per persoon. Leden van de Vereniging Vrienden betalen f 47,50. Liefhebbers kunnen zich opgeven door de storting van het verschuldigde bedrag op postgironummer 2494354 t.n.v. W. Boersma te Ede, onder vermelding van 'Battlefield tour september'.
(W. Boersma)

BBC-documentaire

Eind juni jl. vertoefde een televisieploeg van de BBC in Nederland om opnamen te maken voor een documentaire over Operatie Market Garden. De presentator van deze film is Professor Richard Holmes. Deze is o.a. bekend van de documentaire-series 'War Walks' en 'The Western Front', die de afgelopen jaren zijn vertoond op de Britse televisie. De nieuwe reeks, waaraan nu wordt gewerkt, zal volgend jaar worden uitgezonden.

*Professor Richard Holmes voor de camera in het weiland bij de Oude Kerk te Oosterbeek, tijdens de opnamen voor de BBC-documentaire over Operatie Market Garden.
(foto: Robert Voskuil)*

Onbekende soldaat begraven

Op dinsdag 11 juli jl. werd op de Airborne Begraafplaats in Oosterbeek tijdens een eenvoudige ceremonie een onbekende Britse militair begraven. Zijn stoffelijke overschot was eind 1995 gevonden bij graafwerkzaamheden in de omgeving van de Westerbouwing in Oosterbeek. De Bergings- en Identificatiedienst van de Koninklijke Landmacht heeft in samenwerking met de Commonwealth War Graves Commission alles in het werk gesteld om de stoffelijke resten te identificeren, maar helaas ontbraken alle aanknopingspunten om dit mogelijk te maken. Daarom is besloten hem als een onbekende soldaat zijn laatste rustplaats te geven.

'A Hell of an Education'

De heer Doug F. Willies uit Engeland heeft onlangs een boek geschreven over de militaire loopbaan van soldaat Jack Hewett, getiteld 'A Hell of an Education. The story of a British paratrooper signaller 1942-1947'. De auteur beschrijft de opleiding van Hewitt, de acties in Noord-Afrika, Italië en Arnhem, en de inzet in Denemarken, Maleisië, Java, en Palestina, tot aan zijn demobilisatie in 1947. In de twee hoofdstukken over de Slag om Arnhem vertelt hij over zijn ervaringen tijdens de gevechten rond Hartenstein, en de ontsnapping over de Rijn. Tevens bevat het boek een overzicht met technische gegevens over de gebruikte radio's bij Arnhem.

Deze uitgave is te bestellen bij het Airborne Museum (contactpersoon: W. Boersma). Omdat het boek vanuit Engeland geïmporteerd moet worden, dient rekening te worden gehouden met een ruime levertijd. 'A Hell of an Education' telt 140 pagina's, en is voorzien van illustraties. Het werd gedrukt bij Interprint, Norwich (May 2000), en is uitgegevoerd met een eenvoudige ringband. De prijs bedraagt f 27,50 + porto. Een Engelse pond van elk verkocht exemplaar is bestemd voor het Airborne Forces Security Fund.
(W. Boersma)

'Arnhem Spookstad' op Internet

In 1995 schreef de journalist van de Arnhemse Courant André Hurlings het boek 'Arnhem Spookstad. Herinneringen en foto's van evacués, gastgezinnen en achterblijvers na de Slag om Arnhem, 1944-'45'. Uit de opbrengst werd een 'monument van de evacuatie' bekostigd, een plaquette aan het begin van de Apeldoornseweg in Arnhem.

De publicatie is al enkele jaren uitverkocht, maar de auteur heeft hem in zijn geheel op Internet gezet. Het adres is: <http://www.geocities.com/capitolhill/1557/arnhem0.html>.

Tweedehands boeken gezocht

Bij de balie van het Airborne Museum wordt regelmatig door bezoekers gevraagd naar boeken over de Slag om Arnhem. Zoals bekend zijn hierover nog maar weinig Nederlandstalige publicaties in de handel. Men is dus aangewezen op tweedehands titels. Voor leden van de Vereniging Vrienden bestaat de boekendienst, die altijd zeer goed voorzien is.

Om ook niet-leden op dit gebied te kunnen helpen, is men in het museum bezig met het aanleggen van een voorraad van de meest gangbare boeken over de Slag. Als er leden zijn die voor dit doel exemplaren over hebben, of deze op rommelmarkten goedkoop op de kop weten te tikken, dan houdt het museum zich aanbevolen ze over te nemen. Het is echter beslist niet de bedoeling om naast de voortreffelijke boekendienst van Okko Luursema, een tweede, soortgelijke service in het leven te roepen.

Voor verdere inlichtingen hierover kan contact worden opgenomen met de heer A. Groeneweg.
(W. Boersma)